

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної
форма навчання спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»

Харків
2022

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної
форма навчання спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»

Харків
2022

УДК 35 (072)

ТЗЗ

Схвалено

на засіданні кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Протокол № 5 від 15.01.2022 р.

Теорія державного управління: метод. вказівки до організації та планування самот. роботи для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навч., спец. 281 «Публічне управління та адміністрування»/Державний біотехнологічний університет; упоряд: С.І. Міненко –Харків:[б.в.], 2022. -46с.

Методичні вказівки з дисципліни «Теорія державного управління» розроблено відповідно до навчальної програми. Видання включає в себе теми для самостійного засвоєння студентами, питання практикуму, питання для самоконтролю.

Видання призначене студентам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навч., спец. 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензенти:

Майстро С.В. - доктор наук з держ. управління, професор
(Національний університет цивільного захисту)

Дунаєв І.В. – доктор наук з держ. управління, доцент
(Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президенті
України)

Відповідальний за випуск (зав.каф.):

Смігунова О.В. – канд.. екон. наук, доцент

© Міненко С.І. упорядкування, 2022

©ДБТУ, 2022

Вступ

Метою навчальної дисципліни “Теорія державного управління” є надання здобувачам вищої освіти знання про державне управління як специфічну форму впливу на економічну, соціальну та духовну сфери життєдіяльності людей, ознаки та функції держави, цілі та методи державного управління.

Завданнями навчальної дисципліни є формування розуміння, знань та умінь щодо реалізації завдань державного управління, виконання функцій держави, формування державної політики стосовно економічних і соціальних процесів у суспільстві, оцінки результативності та ефективності державного управління.

Об’єктом вивчення є загальні засади теорії державного управління. Структурними складовими об’єкту вивчення є: теоретико-методологічні та конституційно-правові основи теорії державного управління.

Предметом дисципліни є: основні характеристики державного управління як складного соціального явища, загальні закономірності взаємодії соціальних об’єктів в процесі формування та реалізації державно-управлінських впливів, обумовленість та напрями еволюції державного управління.

Дисципліна “Теорія державного управління” має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей: юридичних, економічних, географічних, політологічних, соціологічних, тощо.

Після опанування дисципліни “Теорія державного управління” **слухач повинен вміти:**

- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;

- використовувати знання про статус і функції органів державної влади та місцевого самоврядування;
- визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні;
- розрізняти типи структур управління, використовувати знання про сутність реформування організаційних структур державних органів;
- розмежовувати стадії управлінської діяльності, класифікувати функції державного управління за встановленою системою критеріїв;
- застосовувати методи управлінського контролю;
- визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні.

Слухач повинен знати:

- основні поняття в галузі теорії державного управління;
- основні тенденції розвитку державного управління в Україні та світі;
- сутності й специфіки державного управління;
- принцип і закономірностей державного управління;
- структури влади, форм державного управління;
- механізмів і методів державного управління;
- основ законності та відповідальності у сфері державного управління;
- процедур і технологій прийняття управлінських рішень;
- критеріїв оцінювання результативності та ефективності державного управління.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. «Теоретико-методологічні основи теорії державного правління»		
Лекція	Державне управління – системне суспільне явище	Робота на лекції
Практичне заняття	Основні теорії (класична, людських відносин, мотивації, бюрократизації, загальна теорія систем) та школи (американська, європейська, японська) управління.	Усне опитування
Самостійна робота	Державна влада та державне управління	Презентація результатів
Лекція	Цілі та функціональна структура державного управління	Робота на лекції
Практичне заняття	Формування «дерева цілей» державного управління	Вирішення практичних завдань
Самостійна робота	Типові моделі управлінських функцій для різних ланок державного управління. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління.	Перевірка опорного конспекту
Лекція	Організаційна структура державного управління	Робота на лекції
Самостійна робота	Типи організаційних структур державного управління.	Презентація результатів
Лекція	Сутність і зміст управлінської діяльності	Робота на лекції
Семінарське заняття	Методи управлінської діяльності: морально-етичні, економічні, адміністративні; Психологічні аспекти в управлінській діяльності.	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Підготовка та прийняття рішень у державному управлінні.	Презентація результатів
Практичне заняття	Технологія процедури прийняття рішень у державному управлінні. Лобізм як механізм впливу на прийняття державно управлінських рішень.	Розв'язок управлінських ситуацій
Лекція	Законність та відповідальність у державному управлінні	Робота на лекції
Семінарське заняття	Співвідношення законності, правопорядку, раціональності в державному управлінні.	Семінар - дискусія

Самостійна робота	Контрольні механізми в забезпеченні законності. Дисципліна в забезпеченні законності: поняття, інституціональний і фактичний зміст.	Презентація результатів
Лекція	Контроль в державному управлінні	Робота на лекції
Семінарське заняття	Контроль, інституціолізований за гілками державної влади: парламентський, у системі виконавчої влади, судовий, конституційний. Президентський контроль..	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Об'єкти, завдання, характер, види та структурно-організаційна форма контролю в системі виконавчої влади	Перевірка опорного конспекту
Лекція	Ефективність державного управління	Робота на лекції
Практичне заняття	Об'єкти порівнянь в оцінці ефективності державного управління.	Усне опитування
Самостійна робота	Ефективність діяльності державних органів і посадових осіб: поняття, критерії.	Презентація результатів
Змістовний модуль 2. «Система органів державного управління України»		
Лекція	Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні	Робота на лекції
Семінарське заняття	Конституція України про гілки влади в Україні.	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Верховна Рада України та державне управління.	Презентація результатів
Лекція	Інститут президента України: становлення, стан і перспективи розвитку	Робота на лекції
Самостійна робота	Інститут президентства та державне управління.	Презентація результатів
Лекція	Система органів виконавчої влади України: загальна характеристика	Робота на лекції
Семінарське заняття	Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування.	Презентація результатів
Лекція	Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції	Робота на лекції

Семінарське заняття	Кабінет Міністрів України: структура і компетенція..	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України	Презентація результатів
Лекція	Централізація та децентралізація державного управління в Україні	Робота на лекції
Практичне заняття	Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі.	Усне опитування
Самостійна робота	Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції	Презентація результатів
Лекція	Міське самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	Робота на лекції
Семінарське заняття	Територіальна громада як суб'єкт і основний носій функцій у системі місцевого самоврядування.	Семінар - дискусія
Самостійна робота	Судова влада: поняття, сутність, особливості	Презентація результатів
Лекція	Реформування організаційної структури державного управління	Робота на лекції
Практичне заняття	Напрями вдосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду	Написання есе
Самостійна робота	Реформування організаційних структур державного управління в Концепції адміністративної реформи в Україні.	Презентація результатів
Змістовний модуль 3. «Основи внутрішньої організації органів державного управління та організації управлінської діяльності в державному органі»		
Лекція	Організаційна структура органу державної влади	Робота на лекції
Самостійна робота	Інформаційно – аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування	Презентація результатів
Практичне заняття	Зв'язки з громадськістю в системі державного управління	Ділова гра
Загальна кількість годин	90	
з них: аудиторні	60	
самостійні	30	
Вид контролю		екзамен

3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

Змістовний модуль 1. «Теоретико-методологічні основи теорії державного правління»

Тема 1. Державна влада та державне управління.

Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Державна влада як складова державно-владного механізму. Державне управління як система, що розвивається.

Теми рефератів

1. Співвідношення понять “державна влада” та “державне управління”.
2. Елементи державного управління: суб’єкти, об’єкти, взаємозв’язки.
3. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Дайте визначення базових термінів “влада”, “політична влада”, “державна влада”.
2. Конституційні засади державної влади в Україні.
3. Державна влада як атрибут державно-владного механізму.
4. Конституційні засади виконавчої влади та державного управління в Україні.
5. Державне управління як діяльність виконавчо розпорядчого характеру.
6. Сутність та об’єктивні умови і фактори, що детермінують зміст державного управління.

Завдання 1. Назвіть основні ознаки державного управління:

- а) свідома, цілеспрямована, розпорядча діяльність;

- б) наявність органів управління; цілеспрямована дія; наявність керованих об'єктів управління; політичний характер;
- в) наявність мети; прямий і зворотний зв'язок, зовнішнє середовище; суб'єкт і об'єкт управління;
- г) управління — функція соціальної системи; цілеспрямований характер; усвідомлена діяльність;
- д) об'єктивна соціальна функція, яка проявляється через управлінську діяльність, що має владно-організуючий характер; сфера соціального управління — спільна, комбінована праця; проявляється через відносини між суб'єктом і об'єктом управління.

Тема 2. Типові моделі управлінських функцій для різних ланок державного управління. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Поняття і види функцій державного управління. Внутрішні і зовнішні функції державного управління. Функції державного управління стосовно окремих сфер суспільного життя. Функції державного управління за характером і послідовністю дії. Функціональна структура державного управління. Сутність та умови побудови функціональної структури державного управління. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління.

Теми рефератів

1. Різниця понять «функції державного управління» і «управлінські функції органів державної влади».
2. Функціональна структура державного управління.
3. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління.

Тема 3. Типи організаційних структур державного управління.

Сутнісні характеристики (риси) організаційних структур державного управління. Унітарна та федеративна організація державного управління. Державний устрій як визначальний фактор побудови організаційної структури державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління. Типи організаційних структур державного управління.

Теми рефератів

1. Лінійно-функціональна організаційна структура державного управління та її загальна характеристика.
2. Рівні державного управління та їх співвідношення з елементами лінійної основи організаційної структури державного управління.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Окресліть суттєві риси організаційної структури державного управління.
2. Оцініть переваги і недоліки типів організаційних структур державного управління.
3. Розмежуйте особливості унітарної та федеративної організації державного управління.
4. Перерахуйте суб'єктивні та об'єктивні фактори, що впливають на побудову організаційної структури державного управління.
5. Охарактеризуйте матричну структуру організації державного управління.
6. Охарактеризуйте реординаційні зв'язки в організаційній структурі державного управління та наведіть їх приклади.

Завдання 1. Опрацюйте літературні джерела та виконайте письмово такі завдання:

1. Вкажіть на статті Конституції України, які безпосередньо впливають на побудову організаційної структури державного

та регіонального управління.

2. Окресліть суттєві риси субординаційних зв'язків в організаційній структурі державного управління і наведіть їх приклади.

Тема 4. Підготовка та прийняття управлінського рішення в державному управлінні.

Поняття, суть та класифікація управлінського рішення. Етапи і стадії підготовки управлінського рішення. Процедура і технологія процедури прийняття управлінських рішень. Система методів, які використовуються при прийнятті управлінських рішень. Класифікація цих методів. Виконання управлінських рішень та контроль за ходом виконання.

Теми рефератів

1. З'ясування та деталізація рішення в державному управлінні.
2. Організація взаємодії виконавців і координація їхніх зусиль при виконанні управлінського рішення.
3. Коригування управлінського рішення та регулювання системи управління.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Поняття і сутність управлінського рішення.
2. Типи та види управлінських рішень.
3. Основні види управлінських рішень та їх форма.
4. Місце нормативно-правових актів у системі управлінських рішень.
5. Об'єктивні передумови підготовки управлінських рішень і суб'єктивний фактор їх прийняття.
6. Процес підготовки та прийняття управлінського рішення, його етапи.
7. Технологія процедури прийняття рішення (надання рішенню юридичної сили).
8. Можливості уніфікації та використання типових управлінських рішень у державному управлінні.

9. Механізм процесу організації виконання управлінського рішення та його основні етапи.

10. Підсумки виконання рішень та оцінювання роботи за основними напрямками діяльності.

Завдання 1. Опрацюйте літературні джерела та виконайте письмово такі завдання:

1. Види ресурсного забезпечення діяльності виконавців управлінського рішення та їх загальна характеристика.

2. Опишіть, як здійснюється облік результатів діяльності виконавців.

Тема 5. Контрольні механізми в забезпеченні законності. Дисципліна в забезпеченні законності: поняття, інституціональний та фактичний зміст.

Законність у державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Відповідальність і дисципліна в державному управлінні. Відповідальність державних службовців

Теми рефератів

1 Контроль у сфері державного управління.

2 Заходи з покращення контролю в сфері державного управління.

3 Світові стандарти системи контролю.

4 Громадський контроль. Контрольні повноваження Президента України.

Контрольні питання і навчальні завдання

1 Назвіть основні складові класичного процесу контролю.

2 Яким критеріям має відповідати внутрішній контроль для його ефективного функціонування?

Що таке законність у державному управлінні?

2. Проаналізуйте види і процедури забезпечення відповідальності у забезпеченні законності.

3. У чому полягає суть принципу законності в державному управлінні?

4. Що складає основу правового статусу органу державної влади?

Завдання 1. Опрацюйте літературні джерела та виконайте письмово такі завдання:

Чи достатнім, на Вашу думку, є соціальний і правовий захист державних службовців? Свою думку обґрунтуйте.

Тема 6. Об'єкти, завдання, характер, види та структурно-організаційна форма контролю в системі виконавчої влади.

Теми рефератів

1. Функціональне призначення контролю в державному управлінні.
2. Основні форми контролю, що застосовуються в органах виконавчої влади.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Визначте мету контролю у державному управлінні, його суб'єкт та об'єкт.
2. Розмежуйте особливості обліку та контролю у державному управлінні.
3. Обґрунтуйте зміст конституційного і судового контролю та наведіть приклади їх здійснення з новітньої історії України.
4. Розкрийте сутність і зміст відомчого і позавідомчого контролю.
5. Дайте визначення цілей і об'єктів контролю в системі виконавчої влади.
6. Перерахуйте відомі вам державні органи, які здійснюють позавідомчий контроль, об'єктами якого є фізичні і юридичні особи.
7. Визначте роль дисципліни у забезпеченні законності в державному управлінні.

8. Охарактеризуйте засоби забезпечення, законності, раціональності і правопорядку у державному управлінні та наведіть приклади з новітньої історії України.

9. Визначте суб'єкти і об'єкти громадського контролю та наведіть приклади з реального життя.

Завдання 2. Опрацюйте літературні джерела та виконайте письмово такі завдання:

1. Відобразіть схематично види контролю, що застосовуються у практиці органів державного управління, залежно від його суб'єктів та наведіть приклади його здійснення.

2. Назвіть стадії процесу здійснення контролю:

а) прийняття рішення про проведення контролю; організація контролю; проведення контролю;

б) визначення цілей контролю; розробка критеріїв оцінювання діяльності, що контролюється; спостереження та аналіз; узагальнення результатів;

в) визначення рішень, які підлягають контролю; вибір способів і форм контролю; інструктаж контролерів; аналіз результатів контролю; узагальнення результатів контролю.

г) ознайомлення, вивчення та збирання інформації про об'єкт, що контролюється.

Тема 7. Ефективність діяльності державних органів і посадових осіб: поняття, критерії

Загальна соціальна ефективність публічного управління. Ефективність організації і функціонування суб'єктів публічного управління. Спеціальні критерії ефективності організації і функціонування суб'єкта публічного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Якість управлінських послуг як один з основних критеріїв ефективності функціонування органів державної влади.

Теми рефератів

1. Роль засобів масової інформації у підвищенні ефективності державного управління.
2. Економічна оцінка ефективності органу державної влади
3. Ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть спеціальні критерії ефективності організації і ефективності об'єкта державного управління?
3. Яка роль звітності державних органів і посадових осіб, референдумів, узагальнення суспільної думки, засобів масової інформації в оцінці ефективності державного управління?
4. Визначте зміст та критерії загальної соціальної ефективності державного управління.
5. Наведіть підходи до оцінки ефективності діяльності управлінських органів і посадових осіб.

Змістовний модуль 2. «Система органів державного управління України»

Тема 8. Верховна Рада України (ВРУ) та державне управління.

Верховна Рада України склад і структура. Народні депутати України (обрання, права, обов'язки). Інститут помічників народних депутатів. Комітети Верховної Ради України. Депутатські фракції. Погоджувальна рада депутатських фракцій. Апарат Верховної Ради України. Інститут Представництва (в Конституційному Суді, Уповноважений з прав людини та ін.). Інститут законодавства Верховної Ради України. Рахункова палата: функції, повноваження, склад, структура. Функції Верховної Ради в державному управлінні.

Теми рефератів

1. Функції Верховної Ради України у сфері державного управління.
2. Роль та місце українського парламенту в системі органів державної влади в Україні.
3. Особливості взаємодії Парламенту та Президента України на даному історичному етапі.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. На основі Конституції України охарактеризуйте гілки влади в Україні.
2. Визначте функції Верховної Ради України у сфері державного управління.
3. Сформулюйте основні повноваження Верховної Ради щодо формування структур виконавчої влади.
4. Висвітліть порядок формування Верховної Ради України.
5. Розгляньте конституційні повноваження Верховної Ради та розподіліть їх за основними функціями (напрямами) роботи.

Тема 9. Інститут Президента та державне управління.

Президент України – глава держави і гарант суверенітету, прав і свобод людини та громадянина, територіальної цілісності України. Офіс Президента: структура, функції та повноваження. Рада національної безпеки і оборони України: структура, порядок формування, функції і компетенція. Інститут стратегічних досліджень як базова науково-дослідна установа супроводження діяльності Президента України. Дорадчі органи при Президентові України. Національна академія державного управління при Президентові України. Функції інституту Президента України в державному управлінні.

Теми рефератів

1. Президент України, його функції та повноваження в державному управлінні.

2. Конституційні повноваження Президента України та сфери діяльності Президента України як гаранта Конституції.
3. Особливості взаємодії Парламенту та Президента України на даному історичному етапі.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть функції та повноваження Президента України в державному управлінні.
2. Висвітліть порядок обрання Президента України.
3. Перерахуйте конституційні повноваження Президента України.

Завдання 1. Складіть логічну схему: «Інститут Президента та державне управління»

Тема 10. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, ВРУ, та органами місцевого самоврядування.

Верховна Рада України та державне управління. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні. Функції Верховної Ради України у сфері державного управління. Повноваження Верховної Ради щодо формування структур виконавчої влади. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади України. Основні ланки виконавчої вертикалі.

Теми рефератів

1. Система органів виконавчої влади: світовий досвід та Україна.
2. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування.

Контрольні питання і навчальні завдання

Завдання 3. Охарактеризуйте взаємодію органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування

Тема 11. Відносини Кабінету Міністрів України (КМУ) з Верховною Радою України та Президентом України.

Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади, його структура і компетенція. Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України. Прем'єр-Міністр України: повноваження, компетенція. Секретаріат Кабінету Міністрів, його роль у забезпеченні діяльності Кабінету Міністрів України.

Теми рефератів

1. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
2. Міністерства України та їх повноваження.
3. Прем'єр Міністр України: повноваження, компетенція
4. Склад міністерств України та їх функції.
5. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Яка структура Кабінету Міністрів України?
2. Яка роль Секретаріату Кабінету Міністрів у забезпеченні діяльності Кабінету Міністрів України?
3. Назвіть основні Міністерства України та їх повноваження.
4. Охарактеризуйте Державні Комітети України та інші центральні органи виконавчої влади
5. Охарактеризуйте організацію роботи центральних органів виконавчої влади

Завдання 1. Які існують, крім Кабінету Міністрів, центральні органи виконавчої влади. Наведіть приклади

Тема 12. Територіальні підрозділи Центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ): права, компетенція, обов'язки.

Централізація та децентралізація в структурній організації державного управління. Місцеві (територіальні) органи міністерств. Їхні функції та відносини з місцевими державними адміністраціями. Територіальні органи державних комітетів та інших центральних органів виконавчої влади.

Тема рефератів

- 1.Централізація та децентралізація в структурній організації державного управління.
2. Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі.
- 3.Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) державних комітетів та інших центральних органів виконавчої влади.

Контрольні питання і навчальні завдання

- 1.З'ясуйте зміст таких понять: централізація та децентралізація. Яка їхня роль у структурній організації державного управління?
- 2.Назвіть місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі. Їхні функції та відносини з місцевими державними адміністраціями.
- 3.Назвіть місцеві (територіальні) органи (підрозділи) державних комітетів та інших центральних органів виконавчої влади, їхні типи.
- 4.Назвіть функції місцевих (територіальні) органів державних комітетів

Тема 13. Судова влада: поняття, сутність, особливості.

Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади.

Теми рефератів

1. Місце і роль судової влади в системі розподілу влад.
2. Судова влада в зарубіжних країнах.
3. Поняття конституційного контролю (нагляду)
4. Види і способи організації конституційного контролю
5. Компетенція органів конституційного контролю

Тема 14. Реформування організаційних структур державного управління в контексті адміністративної реформи України.

Адміністративна реформа та головні проблеми підвищення ефективності діяльності органів державного управління в Україні, перспективи їх розвитку на сучасному етапі. Реформування організаційних структур державного управління в Концепції адміністративної реформи в Україні. Законодавство про адміністративну відповідальність в Україні. Правове регулювання діяльності органів виконавчої влади в Україні.

Теми рефератів

1. Сучасні проблеми державного управління і місцевого самоврядування в Україні.
2. Адміністративна реформа в Україні, її мета, завдання, етапи здійснення.
3. Реформування центральних органів виконавчої влади в Україні.
4. Удосконалення організації державної служби.
5. Напрями удосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть шляхи реформування організаційних структур державного управління запропоновані в Концепції адміністративної реформи.

2 Сформулюйте основні засади реформування місцевих органів виконавчої влади та напрями муніципальної (комунальної) реформи.

3 Назвіть сучасні риси системи державного управління в Україні.

4. Що являє собою адміністративна реформа? Яка її мета?

5. Вкажіть об'єктивні і суб'єктивні перешкоди для проведення адміністративної реформи в Україні.

6. Коли сформувався сучасний адміністративно-територіальний устрій України.

Змістовний модуль 3. «Основи внутрішньої організації органів державного управління та організації управлінської діяльності в державному органі»

Тема 15. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Суть та особливості інформаційно-аналітичної роботи. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування як обов'язковий елемент ефективного державного управління Проблеми та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Теми рефератів

1. Інформаційне забезпечення державного управління.
2. Інформація як основа державного управління.
3. Джерела управлінської інформації.
4. Інформаційні якості управлінських рішень.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Дайте визначення понять «інформація» та «державна інформаційна політика».
2. Охарактеризуйте основні види та галузі інформації

3. Дайте визначення управлінської інформації та сформулюйте основні вимоги до неї.
4. Визначте поняття інформаційної системи та її головні завдання.
5. Які основні джерела інформації Ви можете назвати?
6. Визначте основні проблеми створення сучасної інформаційної системи державного управління.

4. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

- 1. Законність і дисципліна в державному управлінні формуються на основі взаємодії трьох складових. Із зазначених складових зайвою є наступна:**
 - а) усвідомлення обов'язку;
 - б) оцінка поведінки;
 - в) накладання санкцій;
 - г) відповідність програмі владної коаліції.
- 2. Вид адміністративних стягнень, що не застосовується до державних службовців:**
 - а) попередження
 - б) штраф;
 - в) догана;
- 3. Законодавство не передбачає застосування такої відповідальності державних службовців:**
 - а) службової;
 - б) дисциплінарної;
 - в) адміністративної;
 - г) матеріальної;
 - д) кримінальної.
- 4. До основних принципів державної служби, що передбачені Законом України «Про державну службу», не належить:**
 - а) служіння територіальній громаді;
 - б) демократизм і законність;
 - в) персональна відповідальність за виконання службових обов'язків і дисципліни;
 - г) верховенство права.
- 5. У разі неналежного виконання службових обов'язків присвоєння чергового рангу державному службовцю може бути призупинено на:**
 - а) два роки;
 - б) один рік;

- в) три місяці;
- г) шість місяців;

6. Невиконання державним службовцем службових обов'язків, яке спричинило значну матеріальну чи моральну шкоду громадянину, є підставою для:

- а) притягнення державного службовця до кримінальної відповідальності;
- б) припинення державної служби;
- в) відсторонення від виконання повноважень за посадою із збереженням заробітної плати;
- г) відсторонення від виконання повноважень за посадою без збереження заробітної плати;
- д) переведення державного службовця на нижчу посаду.

7. Тривалість відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою не може перевищувати:

- а) двох тижнів;
- б) одного місяця;
- в) двох місяців;
- г) шести місяців;
- д) власний варіант.

8. Законність – це:

- а) елемент механізму держави;
- б) багатоаспектне політико-правове явище;
- в) стадія правозастосування;
- г) результат правового регулювання суспільних відносин;
- д) елемент правового статусу службової особи.

9. Види контролю залежно від суб'єктів його здійснення, що застосовуються у практиці органів державного управління:

- а) громадський, державний, судовий, прокурорський нагляд;
- б) за суб'єктами, за об'єктами щодо часу;
- в) систематичний, об'єктивний, конкретний;
- г) оперативний, господарський, поточний;
- д) відомчий, надвідомчий, внутрівідомчий.

- 10. Види контролю залежно від його місця в управлінському циклі:**
- а) загальний, спеціальний;
 - б) документальний, реальний;
 - в) попередній, поточний, подальший.
- 11. Види контролю за призначенням (метою та обсягом) в органах виконавчої влади:**
- а) документальний, реальний;
 - б) загальний, спеціальний;
 - в) попередній, поточний, подальший.
- 12. До адміністративних методів державного управління належать:**
- а) ціноутворення, правове регулювання, нормативні;
 - б) державне регулювання економіки, соціальні, психологічні;
 - в) розпорядчі, нормативні, регламентаційні.
- 13. Структурно-організований колектив державних службовців та інших працівників, які наділені відповідними повноваженнями та необхідними засобами для виконання завдань та реалізації функцій держави:**
- а) орган держави;
 - б) механізм держави;
 - в) апарат держави.
- 14. До якого виду актів відносяться накази міністерства:**
- а) до законодавчих;
 - б) до нормативних;
 - в) до нормативно-правових;
 - г) до регуляторних.
- 15. Форма державного устрою – це:**
- а) організація верховної державної влади;
 - б) територіальна організація держави;
 - в) сукупність прийомів та методів державного керівництва суспільством.

16. Основу організаційної структури державного управління становить:

- а) державне регулювання;
- б) державний примус;
- в) державна влада;
- г) система органів виконавчої влади.

17. Організаційна структура місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування визначається:

- а) Конституцією України;
- б) Постановою Верховної Ради України;
- в) Указом Президента України;
- г) окремими Типовими положеннями; рішеннями місцевих рад;
- д) Законами України «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування в Україні».

18. Безперервна, постійно діюча та достатньо стійка підлеглість кожної ланки вищим органам управління – це:

- а) централізація;
- б) децентралізація;
- в) скалярізація.

19. Принципи державного управління – це:

- а) загальні закономірності управління соціальними системами;
- б) засадничі ідеї, правила, основні засади діяльності, відповідно до яких має бути побудований і функціонувати апарат, що здійснює управління процесами в суспільстві;
- в) закономірності організації та функціонування державного апарату.

20. Зміст динамічності системи державного управління – це здатність:

- а) динамічно вирішувати завдання, що виникають;
- б) терпіти зміни під впливом збурюючих факторів;
- в) залишатися у визначеному якісному стані, незважаючи на збурюючий вплив;
- г) динамічно підпадати під зовнішній вплив.

21. Основними елементами форми держави є:

- а) форма правління, форма державного устрою, політичний режим;
- б) державні підприємства, установи та органи;
- в) парламент, уряд, суд;
- г) державний апарат, державний сектор економіки, матеріальні засоби забезпечення влади;
- д) правотворчість, правозастосування та правоохоронна діяльність.

22. Види функцій управління державних органів:

- а) кадрова робота; галузеві, міжгалузеві, функціональні; створення нормальних житлово-побутових умов;
- б) організаційне проектування, збір і аналіз інформації, прогнозування, планування, координація, підбір і розстановка кадрів, стимулювання, контроль, узагальнення і впровадження передового досвіду;
- в) реєстрація й обмін вхідної та вихідної інформації, проведення слідства і дізнання, реєстрація і облік порушень державної таємниці.

23. Класифікація функцій державного управління:

- а) спеціальні функції, функції-завдання, функції-процеси;
- б) загальні функції, функції системи управління, функції процесу управління;
- в) адміністративні, економічні та соціально-психологічні.

24. Державне управління – це:

- а). цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив держави на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення цілей та реалізації функцій держави, відображених у Конституції та законодавчих актах, шляхом запровадження державної політики, виробленої політичною системою та

законодавчо закріпленої, через діяльність органів державної влади, наділених необхідною компетенцією;

б) процес узгодження інтересів і установок держави з інтересами громадянського суспільства, різних соціальних верств, прошарків і груп, суспільних об'єднань і організацій на основі пізнання та використання об'єктивних потреб розвитку соціуму;

в) соціальна організація суспільства з притаманними їй соціальною структурою й соціальними процесами;

г) соціально-політичний механізм, що виникає в класовому суспільстві з метою організації і впорядкування соціально неоднорідного суспільства, вирішення конфліктних ситуацій, забезпечення відповідного рівня соціальної стабільності системи, її цілісності та безпеки.

25. Джерело державної влади в Україні:

а) Конституція;

б) народ;

в) органи державної влади.

26. Державне управління виникає:

а) із створенням держави;

б) із розподілом суспільства на класи;

в) на стадії виникнення перших людських спільнот.

27. Що передбачають принципи оптимального поєднання централізації і децентралізації в управлінні системами?

а) раціональне використання єдиноначальності і колегіальності в управлінні системами для досягнення певних цілей;

б) вироблення колегіального рішення певних проблем;

в) застосування різних правил в управлінні;

г) оптимальне використання єдиноначальності в управлінні.

28. Лінійна організаційна структура – це структура:

а) за якої підлеглість здійснюється згори донизу;

б) галузевих (лінійних) підрозділів;

- в) за якої будь-який об'єкт управління має одного керівника, який здійснює одноособове управління, виконуючи всі функції;
- г) за якої підлеглий має кілька керівників.

29. Основні переваги функціональної структури:

- а) можливе успішне управління багатьма об'єктами;
- б) дає змогу усувати дублювання; створює умови для наукової організації управління; висока компетентність спеціалістів, звільнення лінійних управлінців; єдність і чіткість розпорядництва;
- в) велика кількість інформаційних зв'язків; узгодженість дій виконавців;
- г) обмежує ініціативу суб'єктів управління; простота управління; керівництво всіма функціями; ускладнення зв'язків між підрозділами.

30. Школа наукового управління отримала свій розвиток у:

- а) 1885-1920 рр;
- б) 1900-1950 рр;
- в) 1930-1950 рр;
- г) 1950-1988 рр.

31. Важливим внеском «школи наукового управління» у практику управління було:

- а) створення універсальних принципів управління;
- б) перенесення центру уваги в управлінні з виконання завдань на стосунки між людьми;
- в) систематичне використання засобів стимулювання праці з метою зацікавлення персоналом у підвищенні його продуктивності праці;
- г) застосування в управлінні математики, статистики тощо.

32. Які основні підходи до управління існують в державах з розвинутою ринковою економікою?

- а) Системний підхід
- б) Процесний підхід

- в) Системний та ситуаційний підходи
- г) Процесний, системний та ситуаційний підходи

33. Виходячи з теорії управління, управлінська діяльність може бути визначена як:

- а) Сукупність дій для реалізації цілей і функцій держави
- б) Набір навиків, умінь, способів, засобів, доцільних вчинків і дій людини у сфері управління, вироблених історичним досвідом, науковим знанням і талантом
- в) Сукупність форм і методів, спрямованих на вироблення і практичну реалізацію управлінських рішень
- г) Взаємоузгодженість дій людей у процесі досягнення спільних цілей

34. Політичний аспект державного управління полягає:

- а) В цілепокладанні
- б) Прогнозуванні
- в) Регламентуванні
- г) Адмініструванні

35. Базовою конструкцією функціональної структури державного управління є функції:

- а) Державних органів
- б) Державного управління
- в) Посадових осіб
- г) Державних службовців

36. Принципи державного управління — це:

- а) Закономірності, відносини, взаємозв'язки, керівні засади, на яких ґрунтується його організація і які можуть бути сформульовані в певні правила
- б) Конкретні, управлінські за своїм змістом відносини
- в) Накази, розпорядження та інші нормативні документи, що надходять від суб'єкта управління
- г) Цілі, функції, інтереси держави та її суб'єктів

37. Місцеве самоврядування – це:

- а) Право територіальних спільнот громадян вирішувати значну частину місцевих справ і управляти територією
- б) Територіальна самоорганізація громадян для самостійного вирішення безпосередньо або через держанні і громадські органи питань місцевого життя
- в) Гарантоване державою право і реальні здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах конституції і законів України
- г) Здатність органів місцевого самоврядування регламентувати значну частину місцевих справ і управляти нею, діючи на свою відповідальність в інтересах місцевого населення

38. Мета поділу державної влади полягає:

- а) У запобіганні концентрації влади в одному органі
- б) Реалізації механізму децентралізації управління
- в) Формуванні нових управлінських структур
- г) Регламентації обов'язків державних службовців

39. Механізм державності України — це:

- а) Форма правління
- б) Громадянство, територіальний устрій, бюджетна система
- в) Система органів державної влади та місцевого самоврядування, яка забезпечує здійснення завдань і функцій держави
- г) Контрольна діяльність державних органів

40. У відповідях під якими номерами правильно названі способи утворення сучасних держав:

- а) завоювання інших народів
- б) розпаду держав
- в) об'єднання держав
- г) захист своєї держави

- 41. Функція управління, що пов'язує в одне ціле запланований результат, практичну діяльність з виконання намічених завдань і одержаний результат, – це:**
- а) функція управління;
 - б) функція державного управління;
 - в) мета функції управління;
 - г) управлінські функції органів державної влади.
- 42. Хто з названих осіб був прихильником класово-економічної теорії?**
- а) К. Маркс;
 - б) Г. Спенсер;
 - в) Г. Гроцій
- 43. Основними засобами здійснення влади в первісному суспільстві були:**
- а) заборони, дозволи, зобов'язання;
 - б) право, примус, маніпуляції;
 - в) авторитет, звичай, звичка
- 44. Назвіть теорію, яка пов'язує виникнення держави із суспільною еволюцією: від сім'ї (родини) до громади і до держави:**
- а) теологічна;
 - б) патріархальна;
 - в) договірна
- 45. Якими є види органів держави за місцем у системі державного апарату:**
- а) постійні;
 - б) вторинні;
 - в) колегіальні
- 46. Які ви знаєте види органів держави за змістом або напрямом діяльності:**
- а) органи законодавчої влади;
 - б) первинні;
 - в) органи судової влади

- в) міністерство;
- г) усі центральні органи виконавчої влади.

47. Визначення «суверенна, політико-територіальна організація влади, в соціально неоднорідному суспільстві, що має апарат публічної влади і здатна за допомогою права робити свої веління загальнообов'язковими» характеризує таке поняття:

- а) суспільство
- б) партія
- в) адміністративна одиниця
- г) держава

5. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО КУРСУ

1. Управління як суспільне явище
2. Основні підходи до визначення поняття «державне управління»
3. Закони, закономірності та принципи державного управління
4. Влада в системі суб'єктно – об'єктних управлінських відносин у державі
5. Механізм реалізації права громадян на участь у здійсненні державної влади
6. Державна політика як фактор життєдіяльності суспільства
7. Формування «дерева цілей» державного управління та його забезпечення
8. Поняття й види функцій державного управління
9. Функціональна структура державного управління
10. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління
11. Основи побудови організаційної структури державного управління
12. Поняття та загальні риси управлінської діяльності
13. Форми управлінської діяльності
14. Методи управлінської діяльності
15. Стадії управлінської діяльності
16. Державно-управлінські рішення в системі державного управління
17. Організаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень
18. Технологія процедури прийняття рішень у державному управлінні
19. Зміст законності в державному управлінні
20. Забезпечення законності в державному управлінні
21. Дисципліна і відповідальність у забезпеченні законності
22. Методологічні засади організації контролю в сфері державного управління
23. Досвід здійснення контролю в державному управлінні у зарубіжних країнах

24. Організаційні засади здійснення контролю в органах виконавчої влади України
25. Загальна соціальна ефективність державного управління
26. Організаційно-технологічні засади забезпечення ефективності функціонування системи органів державного управління
27. Соціально-психологічні умови підвищення ефективності управлінської діяльності в системі державної служби
28. Конституція України про гілки влади в Україні
29. Верховна Рада України та державне управління
30. Конституційні основи компетенції Верховної Ради АРК
31. Історичні витоки становлення президентства в Україні
32. Елементи статусу Президента України
33. Повноваження Президента України щодо органу законодавчої влади
34. Повноваження Президента України щодо органів виконавчої влади
35. Повноваження Президента України щодо органів судової влади
36. Допоміжні інституції Президента України
37. Перспективи розвитку статусу Президента України
38. Єдина система органів виконавчої влади
39. Проблеми у відносинах владного трикутника України: Верховна Рада України – Кабінет Міністрів України – Президент України
40. Напрямки удосконалення моделі організації державної влади в Україні
41. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція
42. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України
43. Міністерства в системі органів виконавчої влади України
44. Державний комітет у системі органів виконавчої влади
45. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління
46. Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах

47. Ресурси регіонального розвитку та їх роль у визначенні стратегічних пріоритетів держави
48. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади
49. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій
50. Повноваження місцевих державних адміністрацій
51. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків
52. Світові моделі та наукові теорії розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя
53. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління
54. Система місцевого самоврядування в Україні
55. Судова влада та її місце в теорії поділу влади
56. Зарубіжний досвід реформування публічної адміністрації
57. Реформування організаційних структур державного управління в Україні в контексті реалізації адміністративної реформи
58. Об'єктивна потреба адміністративного та територіального реформування в Україні
59. Сутність та особливості організаційної структури органу державної влади
60. Підходи та методи побудови організаційних структур органу державної влади
61. Поняття адміністративних послуг
62. Шляхи вдосконалення процедури надання адміністративних послуг
63. Теоретичні засади розробки та впровадження систем управління якістю
64. Запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади України
65. Суть та особливості інформаційно-аналітичної роботи
66. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування як обов'язковий елемент ефективного державного управління

67. Проблеми та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування
68. Основні моделі зв'язків з громадськістю в системі державної влади
69. Функції та структура сучасних прес-служб органів державної влади

Ключі до тестів

1	Г	11	Б	21	А	31	В	41	Б
2	В	12	В	22	Б	32	Г	42	А
3	А	13	А	23	В	33	Б	43	В
4	А	14	Г	24	А	34	А	44	Б
5	Б	15	Б	25	Б	35	Б	45	Б
6	Г	16	Г	26	А	36	А	46	А,В,В,
7	Б	17	Д	27	А	37	В	47	Г
8	Б	18	А	28	В	38	А	48	
9	Д	19	В	29	Б	39	В	49	
10	В	20	Б	30	А	40	Б,В	50	

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління. Навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. - К.: Міленіум, 2003. - 256 с.
2. Державне управління: Словник-довідник /Уклад: В.Д.Бакуменко (керівник творчого колективу), Д.О.Безносенко, І.М.Варзар, В.М.Князєв та ін.; За заг. ред. В.М.Князєва, В.Д.Бакуменка. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. - 228с.
3. Теорія та історія державного управління: навч. посіб. / Г. С. Одінцева [та ін.]; заг. ред. Г. С. Одінцева, О. Ю. Амосов; Національна академія держ. управління при Президентові України. Харківський регіональний ін-т держ. управління. - К.: Професіонал, 2008. - 288 с.

Допоміжна

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: Курс лекций. – 2-е изд. доп. – М.: Омега-Л, 2004. – 584 с.
2. Балашов А. Організація структури в системі державного управління як важлива ланка реалізації державної політики // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. – № 3 (19). – С. 207-217.
3. Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз: Матеріали наук. -практ. конф. / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князєва. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 392 с.
4. Державне управління: Слов. -довід. / Уклад. : В.Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д.О. Безносенко, І.М. Варзар, В.М. Князєв, С.О. Кравченко, Л.Г. Штика; За заг. ред. В.М. Князєва, В.Д. Бакуменка. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
5. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
6. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: Монографія. / Кол. авт.; За ред. д-ра філос. наук,

проф. В.М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. – 320 с.

7. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; за ред. А.Ф. Мельник. – 2-ге вид. випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 342 с.
8. Державне управління: основи теорії історія і практика: Навчальний посібник / За заг. ред. П.І. Надолішнього, В.Д. Бакуменка. – Одеса: ОРІДУ НАДУ Магістр, 2009. – 394 с.
9. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління: Навч. посібник. – К.: ЗАТ НІЧЛАВА, 2000. – 280 с.
10. Кальниш Ю.Г. Політична аналітика в державному управлінні: теоретико-методологічні засади: Монографія. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 272 с.
11. Менеджмент в державному управлінні: Навч. посіб. / В.П. Петков, О.О. Соломенчук, С.В. Петков; За заг. ред. д-ра юрид. наук В.П. Петкова. – Запоріжжя: Юрид. ін-т МВС України, 2001. – 303 с.
12. План модернізації державного управління: пропозиції щодо приведення державного управління та державної служби України у відповідність із принципами і практиками демократичного урядування / В. Афанасьєва, А. Вишневський (кер. авт. колективу), Р. Гекалюк [та ін.]; Під заг. ред. Т. Мотренка. — К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2010. — 320 с.
13. A Public Service Wide E-Learning Pilot Project. A Program Managed by the Canada School of Public Service. Campus direct, 2005. – Режим доступу: www.myshool-monecole.gc.ca.
14. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.1. / за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000. - 646 с.
15. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.2. / за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000. - 577с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативно-правова база (закони, положення, статистичні данні) України.
2. Джерела Інтернет.
3. Бібліотеки: ХНТУСГ, вул. Алчевських 44 та Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко, пров. Короленко, 1.

Підготовка реферату

Реферат — це стислий виклад змісту кількох наукових робіт, що стосуються певної проблеми.

Основна мета реферату — передача цілісної інформації, одержаної з різних джерел. На основі кількох текстів потрібно створити один відповідно до теми реферату. Для реферата зазвичай рекомендують використовувати 4-5 джерел літератури.

Існує два види рефератів. Вони діляться на репродуктивні та продуктивні.

Продуктивний реферат має містити особисту думку або осмислення певної теми. Продуктивні реферати поділяються на реферат-огляд і реферат-доповідь.

В рефераті-огляді містяться інформація з різних джерел і різні думки з обговорюваного питання.

В рефераті-доповіді крім аналізу інформації з першоджерела знаходиться об'єктивна оцінка проблеми. На відміну від реферату-огляду цей реферат більш розгорнутий. В нашому випадку — це самостійна письмова робота на тему, запропоновану викладачем (тема може бути запропонована також студентом, але обов'язково повинна бути погоджена з викладачем).

Структура реферату

Титульний аркуш: титульний аркуш є першою сторінкою реферату, який містить: найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри, де виконана робота; назву роботи; прізвище, ім'я, по батькові автора та його статус; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника; місто та рік.

Зміст реферату: зміст подають безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають структурні елементи у такому порядку: вступ; послідовно перелічені найменування всіх розділів, підрозділів

роботи; висновки; список використаних джерел; додатки (за необхідності).

Вступ: визначте проблему, яка стоїть в даній темі, викладіть мету та завдання своєї роботи. Виділіть проблему, а також відобразіть її актуальність.

Приблизний обсяг введення становить 1-2 сторінки.

Основна частина: відобразіть свою точку зору з проблеми, яка заснована на аналізі наукової літератури. Викладіть дотримуючись власної логіки: обґрунтування вибраного напрямлення досліджень, методів розв'язку задачі та їх порівняльні оцінки; аналіз та узагальнення існуючих результатів; розробка загальної методики проведення досліджень; характер і зміст виконаних теоретичних досліджень та розрахунків, методи досліджень; обґрунтування необхідності проведення експериментальних досліджень, принцип дії розроблених програм, характеристики цих програм, оцінка похибок розрахунків.

У тексті реферату можна цитувати думки з опрацьованих джерел, а можна переказувати їх, обов'язково посилаючись на джерела, наприклад: *на думку В. Б. Авер'янова; за свідченням Т. Миронової, тощо.*

Орієнтовний обсяг основної частини — 12-15 сторінок.

Висновок: третя структурна одиниця реферату. У висновку необхідно зробити висновки (оцінка повноти розв'язку поставленої задачі; оцінка достовірності отриманих результатів, їх порівняння з аналогічними результатами; наукова та практична цінність виконаної роботи) і запропонувати свої рекомендації з проблеми. Найголовніше — це чіткість і ясність думки. Зміст висновку рекомендують розбити на зрозумілі пункти.

Обсяг зазвичай становить 1-3 сторінки.

Список використаних джерел: список (перелік посилань) використовуваної в роботі літератури упорядкований

одним із наступних способів:

- в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування),
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків,
- у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, які включено до списку використаної літератури, необхідно подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки: за необхідності великі схеми, таблиці тощо, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, наприклад: *Додаток А*.

Оформлення реферату

- Розмір шрифту — 14 пунктів.
- Шрифт — Times New Roman (звичайний).
- Міжрядковий інтервал — 1,5.
- Розмір лівого поля — 25 мм
- Розмір правого поля — 15мм
- Розмір верхнього і нижнього полів — 20мм

Навчальне видання

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Методичні вказівки
для самостійного вивчення дисципліни

Упорядники:

Міненко Софія Іванівна

Формат 60x84/16 Гарнітура Time New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Тираж 30 пр.

Державний біотехнологічний університет
61002, м.Харків, вул.Алчевських ,44